

ТЕМИ ОТ МЕДИИТЕ

18.12.2013 г.

Асоциация на индустриалния капитал в България в медиите

[Вестник Дневник](#)

✓ Васил Велев ще стане представител на работодателите в Сребърния фонд

Председателят на Управителния съвет на Асоциацията на индустриалния капитал Васил Велев ще замени Григор Димитров като представител на работодателите в Управителния съвет на Сребърния фонд.

Правителството ще гласува утре решение, с което Велев, който заменя Григор Димитров.

Изменението се налага от ротационния принцип, възприет за излъчване на представител на национално представителните организации на работодателите за член на Управителния съвет.

Ръководството на Сребърния фонд се осъществява от 9-членен Управителен съвет, чиито председател и заместник-председател по право са министърът на финансите и министърът на труда и социалната политика.

[Вестник Капитал Daily](#)

✓ Синдикатите искат повече колективни трудови договори

Предложения за законови промени предвиждат те да могат да се разпростират по административен път и в други сектори

Министърът на труда и социалната политика да може да разпростира при определени условия колективните трудови договори (или отделни клаузи от тях), сключени в един сектор и върху предприятията от други сектори. Това е предвидено в проект за изменения на Кодекса на труда, които трябваше да бъдат обсъдени във вторник на последното за годината заседание на Националния съвет за тристранно сътрудничество (НСТС). Обсъждането на промените обаче беше отложено за следващата година, защото работодателите възразиха, че промените са внесени "зад гърба им" и без да е постигнато съгласие между бизнес и синдикати.

Социалните партньори приеха Националния план за действие по заетостта за 2014 г., за който са предвидени 73 млн. лв. от държавния бюджет за догодина.

Колективен натиск

Поправките предвиждат социалният министър да може да разпростира колективните трудови договори и върху други сектори "при доказан първостепенен обществен интерес". Според допълнителните разпоредби това означава, че е необходимо да се преодоляват проблеми, свързани с "нелоялна конкуренция и социален дъмпинг".

От Българска стопанска камара (БСК) заявиха, че е недопустимо понятието "първостепенен обществен интерес" да се пояснява с други неизяснени понятия, като например "социален дъмпинг". Според проектотекстовете разпространето ще е възможно дори ако в предприятията вече има подписан договор, но с по-ниски основни трудови стандарти. От мотивите става ясно, че корекциите са предложение на КНСБ "за усъвършенстване на трудовото законодателство по отношение на колективното трудово договаряне".

Разпространето на колективните трудови договори може да бъде вредно за фирмите, които не са участвали в преговорите, защото води до съкращения или най-малкото - до по-малко нови работни места, смятат икономисти. Това важи и за сектори, които биха могли да бъдат административно принудени да прилагат договорите.

Не по желание, а за всички

С друга поправка се добавя, че когато договорът е разпрострян, той ще има действие върху всички служители и работници в съответните предприятия. В момента уредбата предвижда работниците и служителите, които не членуват в синдикална организация, страна по договора, да могат да се присъединяват към сключения от техния работодател колективен договор с писмено заявление.

Друго предложение е работодателите да удържат и превеждат на синдикатите членския внос на работниците, които са дали съгласието си за това. "Обвързването на държавен орган, включително на Министерството на труда и социалната политика и Министерския съвет, с необмислена и противоречива аргументация, посочена в мотивите, и със самия законопроект, поставя под значителен риск социалния диалог и развитието на индустриалните отношения", подчертават от БСК. "Неуместно е третата страна или една от двете страни да определя как трябва да протичат тези преговори", каза Васил Велев, който е председател на Асоциацията на индустриалния капитал.

[investor.bg](#)

✓ Васил Велев ще е представител на работодателите в УС на Сребърния фонд

Правителството измени решение от 2010 г. за определяне на членове на Управителния съвет на Държавния фонд за гарантиране устойчивост на държавната пенсионна реформа (Сребърен фонд), съобщиха от пресслужбата на кабинета.

Изменението се налага от ротационния принцип, възприет за излъчване на представител на национално представителните организации на работодателите за член на Управителния съвет.

За 2014 г. излъченият нов представител е председателят на УС на Асоциацията на индустриалния капитал в България Васил Велев, който заменя Григор Димитров.

Ръководството на Сребърния фонд се осъществява от 9-членен Управителен съвет, чиито председател и заместник-председател по право са министърът на финансите и министърът на труда и социалната политика.

[Банкер](#)

✓ Васил Велев става председател на работодателите в Сребърния фонд

Председателят на Управителния съвет на Асоциацията на индустриалния капитал Васил Велев ще замени Григор Димитров като представител на работодателите в Управителния съвет на Сребърния фонд. Това решиха на днешното си заседание министрите от кабинета.

Изменението се налага от ротационния принцип, възприет за излъчване на представител на национално представителните организации на работодателите за член на Управителния съвет.

Ръководството на Сребърния фонд се осъществява от 9-членен Управителен съвет, чиито председател и заместник-председател по право са министърът на финансите и министърът на труда и социалната политика.

Фондът беше създаден като резерв за подкрепа на пенсионната система след 2018 година.

[mediapool.bg](#)

✓ Тристранката прие "недофинансиран" план за заетостта

Националният план за действие по заетостта за догодина беше приет без съгласието на работодателските организации по време на последното за годината заседание на Националния съвет за тристранно сътрудничество, провело се във вторник.

Според работодателите и синдикатите, планът за догодина ще осигури много по-малко субсидирана заетост, тъй като за поредна година финансирането по него е 73 млн. лв., а минималната заплата се вдига от 310 на 340 лв. от 1 януари.

"Това е нагледен пример за непремерено увеличаване на минимална работна заплата при отсъствие на ръст в икономиката, което води до намаляване на заетостта", каза председателят на Асоциацията на индустриалния капитал в България (АИКБ) Васил Велев.

Социалният министър Хасан Адемов се съгласи, че е много трудно всички политики и механизми при този финансов ресурс и при минимална работна заплата от 340 лв. от следващата година да намерят място в Националния план за действие по заетостта. Той обеща повереното му ведомство и догодина да продължи да търси "сближаване на позиции".

Като "недофинансиран" определи плана за действие по заетостта и президентът на КНСБ Пламен Димитров, който припомни, че за да се осигурят предвидените 3 млрд. лв. за 7-годишната стратегия, от които 1 млрд. лв. да дойдат от националния бюджет, по плана за заетост трябва да се заделят около 150 млн. лв. годишно. Димитров каза още, че много от съвместните предложения на синдикати и работодатели не присъстват в плана за "Младежка гаранция".

От Конфедерацията на работодателите и индустриалците в България (КРИБ) и АИКБ настояха да не се обсъждат предлаганите промени в Кодекса на труда с обяснението, че все още не са се разбрали със синдикатите по повод двустранните колективни договори.

"Неуместно е третата страна или една от двете страни да определя как трябва да протичат тези преговори", каза Васил Велев и подчерта, че ще се противопостави на "всякакви опити някой друг да определя какви да бъдат двустранните преговори и по какъв ред да се водят, без това да е съгласувано с работодателските организации".

След заседанието вицепремиерът Зинаида Златанова обяви, че се е стигнало до решението предложенията за промени в трудовото законодателство да се обсъдят с допълнителна експертиза и в отделна работна група към Тристранния съвет.

[ТВ Плюс](#)

✓ В КНСБ ПРИЕХА НАЦИОНАЛНИЯ ПЛАН ЗА ЗАЕТОСТТА ЗА 2014 ГОДИНА

До 13% равнище на безработица през новата година. Това обещаха управляващите. Целта щяла да бъде постигната благодарение на Националния план за действие по заетостта, прогнозира министърът на труда и социалната политика Хасан Адемов. От КНСБ подкрепиха плана. Работодателските организации също гласуваха "за", с изключение на КРИБ, които категорично се обявиха против. Националният съвет за тристранно сътрудничество отложи обсъждането на промените в Кодекса на труда, както и Наредбата за работното време, почивките и отпуските за следващата година..

За реализацията на плана по заетостта са осигурени 73 милиона лева от държавния бюджет. Пламен Димитров подчерта, че Националният план за действие по заетостта за 2014 няма да е в съответствие с Националната стратегия на правителството до 2020 година - заради липсата на финансиране.

ПЛАМЕН ДИМИТРОВ ПРЕЗИДЕНТ НА КНСБ

Стратегията трябва да бъде обезпечена по данните тогава с около 3 милиарда лева за 7 години. Като 1 милиард трябва да бъдат от Националния бюджет, което прави по около 150 милиона годишно. Национален план за действие по заетостта. Днес виждаме 73 милиона за следващата година. Очевидно е, че целите, които се поставят в 2020, има време да още 6 години, но първата година още е с наполовина по-малки финансови ресурси.

Според Васил Велев от Асоциацията на индустриалния капитал, отделените 73 млн. лева говорят за едно подценяване на проблема със заетостта.

ВАСИЛ ВЕЛЕВ АСОЦИАЦИЯ НА ИНДУСТРИАЛНИЯ КАПИТАЛ В БЪЛГАРИЯ

Това е един нагледен пример – как при увелчаване на минималната работна заплата, при отсъствие на съответния ръст в икономиката, в случая на размера на финансирането, води до намаляване на заетостта. Т.е. Със същите пари при 10% по-висока МРЗ ще могат да бъдат осигурени субсидирани работни места в по-малък размер спрямо миналата година.

ДИМИТЪР БРАНКОВ БЪЛГАРСКА СТОПАНСКА КАМАРА

С тези 73 милиона лева практически е възможно да бъде генерирана нетна субсидирана заетост от около 15 000 работни места, а заедно с приноса на работодателите, над 30 000 работни места.

256 са одобрените регионални програми за заетост за следващата година. Също така ще действат и нови програми – национална програма за бежанци, програма за опазване на българската гора, както и програма за безработни, полагащи обществено полезен труд.

ХАСАН АДЕМОВ МИНИСТЪР НА ТРУДА И СОЦИАЛНАТА ПОЛИТИКА

През следващата година да се опитаме да се обединим около това как да се случват нещата, защото как не могат да се случват сме го доказвали през годините.

Конфедерацията на работодателите и индустриалците в България не подкрепи плана за действие по заетостта. Според тях той трябва да се концентрира върху бизнес средата.

Важни обществено-икономически и политически теми

[Вестник Стандарт](#)

✓ Режат ваканцията на техникумите

Ваканцията на техникумите може да бъде орязана заради въвеждането на дуалната система на обучение, съобщи просветният министър Анелия Клисарова. Новата система предвижда учениците да усвояват професия в реална работна среда. В Германия това се прави, като учениците са два дни в клас и три в завода. В МОН обаче се притеснили, че ако въведем системата по същия начин, учениците ще губят материал от общото образование и това ще им попречи, ако решат да кандидатстват в университет. Заради това като един от вариантите се обсъжда практиките в заводите да бъдат изнесени през юни и юли, а ваканцията да е само през август. Сега учениците учат до 30 юни.

Клисарова поясни, че въвеждането на дуалното обучение може да стане най-рано през 2015 г., като първоначално то ще се въведе пилотно в отделни училища и региони.

Министърът съобщи също, че новият просветен закон ще предвиди мерки за затягане на дисциплината. Засега обаче не е ясно какви ще бъдат те. Клисарова стигнала до извода, че дисциплината в училище куца, след проучване на "Сова Харис". Според 52% от анкетиранияте реформата на образованието трябва да бъде в тази посока. Зам.-министърът Иван Кръстев поясни, че се имат предвид не само негативни мерки, а и начини училището да се направи интересно с "клубове по интереси, кръжоци, издирване на таланти", така че децата да са пряко ангажирани с училищния живот. Тези мерки ще бъдат подкрепени с европари.

МОН е договорило 100 млн. лева повече в бюджета си, което според Клисарова доказва, че образованието е приоритет.

Всеки втори иска твърда ръка в училище

52 на сто от българите искат затягането на дисциплината в училище да бъде част от реформите в образованието. Това става ясно от проучване на Сова Харис, представено от просветното министерство. Общо около 70% от запитаните са на мнение, че реформи в училище са нужни, но има и хора, които смятат, че по-важно е на този етап да бъдат направени промени в други сектори.

42 на сто от хората смятат, че един от големите проблеми на образованието ни е липсата на интерес у децата. 35% са на мнение, че модернизацията на образованието задължително трябва да включва по-високи заплати на учителите. 70 на сто от анкетиранияте пък държат пари да се инвестират основно в привличането на млади преподаватели. Така мислят най-вече онези, които учат в момента, както и хората с висше и полувисше образование.

Най-любопитно е отношението на българите към професионалното образование. Оказва се, че огромна част от сънародниците ни искат младежите масово да учат в професионални училища и да придобиват занаят. 82 на сто от запитаните са заявили, че одобряват идеята по-голямата част от тийнейджърите да получават средното си образование в техникуми. На това мнение са по-често хората от малките градове, където очевидно връзката между образование и намиране на работа по-често се оказва скъсана. В София хората, които застъпват идеята за масово професионално ориентиране, са по-малко. Като цяло обаче 86 на сто от българите твърдят, че основният приоритет на образователната реформа трябва да бъде възможността завързващите средно образование директно да си намират работа. Във връзка с това много от тях подкрепят идеята за въвеждане на дуално обучение, което е широко разпространена практика на Германия и Швейцария. То означава усвояване на професията в реална работна среда, като обикновено два дни се прекарват в училище и три - в завода или цеха, а учениците получават заплати по време на практиката си. Въпреки че този вид обучение не е познат у нас, 69 на сто от запитаните одобряват въвеждането му. Това по-често са хора от малките градове - 78%, докато сред столичани тази идея среща подкрепата едва на 55 на сто. Около 63% от българите смятат, че този начин на учене ще се окаже панацея и за децата, които сега отпадат от училище поради бедност и започват преждевременно неквалифицирана работа. Като карат практика срещу заплащане, те едновременно ще усвояват

професия и ще подпомагат финансово семействата си. 48 на сто от хората смятат, че децата отпадат от училище най-вече поради бедност, а 54 на сто - поради липса на интерес.

Любопитно е, че по-малка част от българите смятат въвеждането на електронно обучение в училище за полезна стъпка. Въпреки че вече и тригодишните боравят с таблети, едва 52 на сто от анкетираните намират, че е уместно децата да учат чрез нета. По-често на това мнение са учениците - сред тях процентът е 81%. 31 на сто от запитаните възрастни са се затруднили с въпроса дали хлапетата трябва да ползват електронни учебни помагала.

Интересното е, че хората, които вярват, че образованието ни ще се модернизира след реформата, са едва 40 на сто. 30% нямат мнение, а останалите очевидно не вярват, че каквато и да било реформа може да навакса огромното изоставане на училището ни. 41 на сто пък са на мнение, че бюджетите на училищата трябва да зависят не само от броя на децата, а и от техните резултати - нещо, което просветното министерство се опитва да въведе в момента.

✓ Има дефицит на нови идеи

Излязохте ли от кризата и има ли повод за оптимизъм през следващата година за икономиката ни? На тези и други въпроси отговаря Лъчезар Богданов, анализатор от "Индъстри Уоч"

- Господин Богданов, къде се намира България по пътя на излизане от кризата, по който цяла Европа е тръгнала?

- Всички, които четат чуждестранна преса, вероятно са забелязали, че в първото изречение, в които се говори за България, се слага запетая и се продължава "най-бедната държава в ЕС". Това е стигма, която трябва да премахнем, въпреки че тя има своите основания. Ние много догонвахме - за последните 14 г. сме се придвижили доста нагоре спрямо европейските равнища. Все пак обаче си оставаме доста назад. Първото послание, което се вижда много ясно от данните за българската икономика, е връзката между инвестиции и заетост - няма ли инвестиции - няма нови работни места. За да се разширява изостаналата ни икономика, трябва капитал. Ясен е и ефектът от кризата - спад на инвестициите, спад на заетостта. Последните тримесечия, в които има задържане или леко увеличение на инвестициите, съответно спира спадът в заетостта. Същото важи и за производителността на труда - колкото повече инвестиции има, толкова повече нараства производителността на труда.

В индустрията имаме някакво оттласкване след първоначалния ефект от кризата, тази година също има лек оптимизъм. Но измеренията на оживлението далеч не са двуцифрени. Крехкото и плахо възстановяване в последната година всъщност е движено основно от износа. От 2010 г. се наблюдава съвсем минимално нарастване на потреблението на домакинствата. Но това не помага. Колкото и парадоксално да звучи, последните 12 месеца са може би най-добрите от 2008 г. насам по отношение на новите инвестиции, на стартирането на нов бизнес и на наемането на нови работници. Но пък точно по това време имаме политическа криза.

- Европа излиза от кризата, няма ли това да издърпа и нас?

- Нещата и в Европа не са чак толкова розови, и там се движат около нулата. Германия винаги е стояла по-добре от ЕС като цяло, но въпреки това фанфарите за устремно възстановяване на германската икономика са далече от истината.

- Как така?

- Много хора си мислят, че проблемите не се решават, защото населението не харчи, няма текущо потребление. Всъщност това, което виждаме, е, че големият шок, който продължава да тежи и върху европейската икономика, е спадът на инвестициите. Много е трудно при такъв шок като кризата икономиката да се пренастрои към нови източници на доходи и просперитет. Много малко нови идеи има. Когато bankerите казват "ние искаме да даваме кредити, но няма качествени бизнес проекти", в много случаи те имат предвид, че искат да дават на хора, които знаят къде ще насочат инвестициите си, как ще печелят. Ама не по спомени от 2006-7 г., а какви нови идеи имат, и то за 2014-2015- а, какъв модел имат за новото време. Очевидно става въпрос за още нерешени последици от кризата. В най-големите икономики - Франция, Германия, Италия, Испания, и тази, и миналата година инвестициите продължават да спадат.

- Кои са нерешените въпроси, останали от кризата?

- Да вземем на първо място банковия сектор - няма кредитни институции, които да разширяват дейността си, да отпускат нови кредити за бизнеса. На тях най-много им тежат старите необслужвани кредити и това е големият проблем, нерешен именно заради кризата. Същото важи и за бизнеса - много е трудно компания, която е тежко задължняла, срещу която се водят дела, която има нерешени проблеми - да привлече нов инвеститор, нов партньор или нов заем. Второто много важно нещо е реструктурирането. Когато хората казват свеж капитал или нови машини, или инвестиции, си мислят, че те са като флуиди, които просто се преливат. Реструктурирането отнема време. Ще дам един пример. Ако някой 20 г. се е усъвършенствал да произвежда мебели, но мебелният бранш пострада от кризата, защото никой не купува, за да обзавежда хотели или ваканционни имоти, този човек не може за три месеца да се научи да произвежда електронни платки. Дори да дойде инвеститор, който да направи завод и да каже "търсим хиляда работници". Тези хиляда работници са на друго място, в друг град или зона - не там, където са дошли инвестициите. Същото е и с капитала. Много хора заключиха огромни капитали, включително лични и корпоративни, в имоти. Лесно е да кажем "дайте да ги пренасочим към производство, което да изнася за Китай". Само че няма как бетоновият възел, който е правил бетон за строежите на морето, да се превърне в машина, която да произвежда обувки или вино. Т. е. трябва първо да умре старото, да бъде изчистено от системата, трябва нов свеж ресурс, който да се влее в производството, за да очакваме резултати.

- Данъците не се увеличават, бизнесът се улеснява - защо отливът на инвеститори остава?

- Всъщност няма отлив, по-скоро част от бизнесите, които работеха в България, трупаха печалби, разширяваха се, в последните 2-3 години замразиха плановете си за експанзия и изтеглиха печалбата извън страната. У нас продължават да се случват много инвестиционни проекти. Това, което е важно обаче, е, че нямаме толкова голям поток спрямо нашата икономика. Ако продължава така, възстановяването ще е бавно. Ние не сме с нищо по-различни от периоди, в които са

се развивали други страни, когато са имали растеж. Не сме различни от Великобритания преди 200 г. или от Германия след Втората световна война. Просто става бавно, а българите искаме да стане бързо, за 10 години, вместо за 40. Има инвестиции, но те зависят от много други неща. Ако гледаме данъците - хубаво, но ако гледаме други неща, като например колко струва да обработиш един товар на бургаското пристанище, се оказва, че е хем по-бавно, хем по-скъпо, отколкото в Дания. А Дания е една от страните с най-висока цена на труда, с високо платени работници, силни профсъюзи и скъпа земя. И въпреки това там по-бързо и по-евтино се обработва един контейнер.

- Мислите ли, че мерките, които предприема правителството на Пламен Орешарски за облекчаване на режимите, за по-бързи разплащания, ще подобрят нещата?

- Това е процес, а у нас се смята, че е еднократен акт - решаваме да премахнем 20 неща. Да си спомним колко отнемаше да си откриеш фирмена банкова сметка или да си купиш мобилен телефон, преди да има електронен регистър, и колко отнема сега. Помним как се вадеха актуални състояния на фирми или заверки. Сега всичко е в един електронен регистър. Това трябва да се мултиплицира на много други места, но е процес и той се прави стъпка по стъпка. Има острови на стабилност, има инвеститори, които отиват в една индустриална зона - около Пловдив например, проверяват, правят си бизнес план и 4 месеца след като вземат разрешението, заводът вече почва работа. Машините се монтират бързо, има ток, газ, паркингът е готов, остава само да започнат да произвеждат. Трябва да има повече такива места, за да не спрем дотук

- Икономическите резултати за третото тримесечие на годината са най-добри от 2008 г. насам, сочи статистиката. На какво се дължи това, дали не е сезонно заради туризма?

- Туризмът и част от експортната българска индустрия се развиват добре още от 2010 г., те отдавна излязоха от кризата. Това, което тежеше и дърпаше надолу, са някои други сектори на икономиката. И между другото, ако гледаме спада на икономиката през първата година от кризата, България имаше един от малкото добри резултати в Европа. И това беше не защото бяхме много устойчиви, а защото имаме негъвкави пазари. У нас бавно стават нещата, банките бавно реагираха, съдебната система реагира супер бавно. В момента се продават обезпечения от началото на кризата от кредити, които не се обслужват повече от 4 години. Щом системата започне да се отпушва, тези неща тежат по-малко на жизнената част от икономиката. Беше добре обаче това да се случи една или най-много две години след първоначалния шок, а не след четвъртата. Както се казва, въпросът е дали ще откъснеш лепенката бързо или бавно. Ние, най-вече заради съдебната ни система, знае се как постъпихме.

- Това ли е причината западните анализатори да твърдят, че за Европа 2013-а е последната кризисна година, а за България ще е 2014-а?

- В България по отношение на производството кризата свърши преди 2 г. По отношение на пазара на труда и заетостта свърши тази година. Имам предвид, че вече нямаме спад, а стабилизиране и лек ръст. Въпросът е, че има субективно усещане, че нещата са по-лоши, отколкото са в действителност. Тъй като сме бедни, да сме на нулата или слабо да растем всъщност не ни устройва, не го усещаме изобщо. Особено като се сравнява с периоди, в които заплатите растяха с 15-20% годишно, когато всяка година се откриваха по 100 хил. нови работни места. Има периоди, в които са влизали по 7-8 млрд. лв. инвестиции на тримесечие! Сега влизат по един-два милиарда за цялата година и викаме ура. Ако правим тези сравнения, усещането ни за криза ще продължи още едно десетилетие.

[Вестник Капитал Daily](#)

✓ Агропомощи за около 200 млн. лв. тръгват в началото на годината

През декември и през февруари ще се изплатят субсидиите за животновъдство, а от 2 януари фермерите ще могат да кандидатстват за ваучери за по-нисък акциз върху горивата. Това става ясно от заповеди на агроминистъра Димитър Греков, публикувани на страницата на земеделското министерство. Помощите по тези две пера се очаква да достигнат 200 млн. лв., които ще се осигурят от националния бюджет.

Още два транша по животновъдните субсидии

От заповед на министъра на земеделието Димитър Греков се вижда, че животновъдните стопанства ще получат на още два транша тазгодишните си субсидии. През декември ще бъдат изплатени по 38 лв. за говеда, по 72 лв. за биволи и по 10 лв. за овце и кози. Следващата част от субсидията за тези стопанства ще бъде изплатена през февруари, за когато са предвидени по съответно 62, 108 и 12.50 лв. Така по тези схеми производителите ще получат средствата на три пъти, след като беше направено плащане и през октомври. В заповедта е предвидено животновъдите, собственици на крави, да получат субсидиите си в периода февруари-март, като е фиксирана сума от 50 лв. за животно. Общите субсидии за животновъдството се очаква да бъдат повече от 110 млн. лв., като сумата е изцяло от националния бюджет.

По-нисък акциз за горивата

Едновременно с това агроминистърството ще започне и схема за по-нисък акциз на горивата, която беше договорена с асоциацията на зърнопроизводителите. Този тип помощ беше спряна по време на предходното правителство, но сега ще тръгне отново. Предвижда се земеделските производители и животновъдни стопанства да получават ваучери, чрез които да купуват газьол от бензиностанциите с по-нисък акциз. За целта от 2 януари до 3 февруари фермерите трябва да заявят прогнозните данни за ползваното гориво в службите по земеделие в цялата страна, както и да водят дневници по образец за употребявания газьол. По-ниският акциз за горивата е за около 84 млн. лв.

✓ **Нова дирекция ще дублира функциите на агенцията за инвестиции**

Нямало припокриване, идеята е подкрепена от икономическото министерство

След като правителството на Пламен Орешарски "облекчи" регионалното министерство и общините, като им отне функции, за да ги прехвърли на новосъздаденото Министерство на инвестиционното проектиране (МИП), сега ведомството е решило да облекчи Българската агенция за инвестиции (БАИ). Министър Иван Данов събщи, че в министерството ще се обособи нова дирекция, която ще работи за привличане на чужди вложения. Нямало дублиране на функции, обяви Данов, тъй като БАИ издавала сертификати за определен клас инвестиция, а МИП издавало строителни разрешителни.

Данов се похвали, че действията за привличане на инвеститори вече дават резултат и са подписани 4 "предварителни договора" с потенциални партньори. Помолен за уточнение, Данов каза, че документите са letter of intend, т.е. писмо за намерение, което не обвързва страните по никакъв начин. Инвестициите били за много големи суми в проекти за строителство на производствени бази, каза Данов и отказа повече подробности, тъй като имало клауза за конфиденциалност.

Директорът на Българската агенция за инвестиции Светослав Младенов потвърди пред "Капитал Daily", че е наясно с идеята за новата дирекция в МИП, че тя има подкрепата на икономическото министерство. "Няма дублиране, става въпрос за съпътстваща дирекция", каза Младенов. Той каза, че не е запознат с потенциалните инвеститори, привлечени от министър Данов.

Фонд за сглобяеми къщи, банка с проекти

Министър Данов обяви приоритетите си в краткосрочен и средносрочен план, сред които са създаване на "фонд от складирани сглобяеми къщички", които да се използват в случай на природен катаклизъм. Сред другите идеи са създаване на "библиотека от социално значими проекти", които ще се финансират от министерството, но ще се ползват от общините. За целта са заделени 1 млн. лв.

Третото намерение на министъра е до две години проектирането в България да бъде изцяло заменено от 3D моделиране, т.е. целият процес по проектиране и планиране на строителството да се дигитализира. Това е тенденцията в целия свят, този метод е по-прецизен и ще доведе до поевтиняване както на проектите, така и на строителството, обясни Данов.

В краткосрочен план министерството ще се фокусира върху изготвянето на кадастрални карти за територията на цялата страна, за което има заделени 10 млн. лв. С 6 млн. лв. ще се финансира изработването на общи устройствени планове на общините. Парите няма да стигнат за всички, тъй като едва 25% от градовете имат готови ОУП. Министър Данов обясни, че общините трябва да изпълнят задълженията си и да намерят финансиране за плановете, което може да дойде само от банките. Ще проведем срещи, ще видим кои банки са склонни да финансират тези проекти, но общините имат право сами да избират, иначе ще е съмнително, каза Данов.

✓ **БНБ очаква бавен ръст на кредитирането в началото на 2014 г.**

Лихвите и по депозити, и по заеми ще спадат минимално и плавно

Бавно повишение на обема на отпуснатите кредити през първото тримесечие на 2014 г. прогнозира централната банка. Растежът на депозитите ще се запази на високи нива, което ще позволи на банките да увеличат предлагането при повишаване на търсенето на кредити. Прогнозите на БНБ са лихвите по заемите да продължат да спадат плавно, а тези по депозитите да се понижат минимално.

Домакинствата предпочитат да спестяват във влогове, различни от срочните депозити, заради т.нар. данък лихва и тази тенденция ще продължи и в началото на следващата година. Това са част от прогнозите в последното издание на БНБ "Икономически преглед".

Бавен ръст на кредитите

Темпът на растеж на кредитирането за фирми и домакинства ще остане нисък, но се очаква бавно да нараства през следващите месеци. Прогнозата е в резултат на очакваното постепенно възстановяване на икономическата активност и свързаното с това ускоряване на растежа на заемите за бизнеса. При кредитирането за домакинствата – жилищни и потребителски заеми, се предвижда постепенно свиване на спада на годишна база. Тази прогноза на БНБ се обуславя от очакванията за плавно възстановяване на потребителското търсене, се казва още в "Икономически преглед".

Ще продължи и тенденцията към плавен спад на лихвените проценти по кредитите. Фактори в тази посока ще бъдат спадът в цената на банковия ресурс, високата ликвидност на банките и продължаващото нарастване на привлечените средства в банковата система. Има вероятност и от действието на фактори в обратна посока - към повишение. Такова влияние би могло да окаже настъпването на нов лихвен цикъл в паричната политика на водещите централни банки, които да поемат курс на повишаване на лихвените проценти на международните парични и капиталови пазари.

Депозитите - безсрочни и с ниски лихви

Понижението на лихвите по депозитите се очаква да бъде минимално. В посока към понижение ще влияят високата склонност към спестяване, значителното предлагане на депозити, очакваното слабо търсене на кредити. Тази тенденция може да бъде преустановена при евентуалното настъпване на нов възходящ лихвен цикъл в паричната политика на водещите централни банки, посочват от БНБ.

Запазва се и друга тенденция на депозитния пазар – промяната в структурата по вид и матуритет на депозитите на домакинствата. Продължава нарастването на депозитите, договорени за ползване след предизвестие (спестовни и безсрочни влогове) и на овърнайт депозитите, а срочните се свиват. Тази тенденция започна през четвъртото тримесечие на 2012 г. в резултат на въведеното данъчно облагане на доходите на физически лица от лихви по срочни депозити.

Т.нар. данък лихва, освен че промени предпочитанията на домакинствата по отношение на вида депозити, повлия и върху политиката на банките при определяне на лихвените проценти по различните видове депозити. Те започнаха да предлагат по-атраktivни лихви по необлагаемите влогове. Очакванията на централната банка са и през следващите месеци наблюдаваната промяна в структурата на депозитите на домакинствата да продължи.

Търсене на кредити

Според резултатите от анкетата за кредитната дейност на банките, провеждана от БНБ всяко тримесечие, за периода юли – септември 2013 г. е отчетено нарастване спрямо предходното тримесечие на търсенето от предприятия на кредити. Основните фактори, които допринасят за повишеното търсене от страна на предприятията, са както по-голямата инвестиционна активност през периода, така и увеличеното търсене на кредити с цел покриване на нуждите от оборотни средства.

Все пак е имало фактори, влияещи и в обратна посока - към понижаване на търсенето. Това са по-големите възможности на предприятията да ползват вътрешнофирмени източници на финансиране. Търсенето от страна на предприятията нараства както за краткосрочни, така и за дългосрочни кредити. При домакинствата тенденциите са разнопосочни, като при потребителските кредити банките отчитат по-слабо нарастване на търсенето в сравнение с предходното тримесечие, а при жилищните се наблюдава спад.

Банките са облекчили кредитните си стандарти както за домакинства, така и за предприятия. Фактори в тази посока са били обемът на привлечените средства и намалението на цената им, конкуренцията между банките, спадането на доходността от алтернативни инвестиции. Случаите, в които стандартите са затягани, са били главно заради риска, свързан с обезпечението, и в по-малка степен заради кредитния риск, бизнес климата в отраслите с голям дял в кредитните портфейли и състоянието на макроикономическата среда.

✓ България ще залага на културен и СПА туризъм на големите борси

Икономическото министерство търси строител на щандовете за четири ключови изложения

Културен туризъм, балнеология, СПА и природен туризъм - това ще бъдат акцентите в представянето на България на най-големите туристически борси в Европа, които ще се проведат през пролетта на следващата година. На изложенията ITB в Берлин, UITT в Киев, както и MITT и Intourmarket в Москва, в които традиционно участват най-много български фирми, през следващата година се очаква да се представят над 130 изложителя. Икономическото министерство обяви обществена поръчка за избор на строител на щандовете на България, чиято прогнозна стойност е за малко над 1 млн. лв. без ДДС. Участниците в процедурата трябва да подадат оферти до 15 януари.

Участието на международни изложения е акцент в програмата за национална туристическа реклама, която се финансира от държавния бюджет. Годишно България се представя на между 40 и 45 туристически борси в чужбина, като все още не е публикувана програмата за 2014 г. Четирите борси през пролетта, както и традиционното изложение WTM, което се провежда през ноември в Лондон, са най-посещаваните от българските фирми.

Тематично представяне

Както през последните няколко години, така и през 2014 г. България ще заложи на тематично представяне на предстоящите големи туристически изложения преди началото на летния сезон. Акцент на участието на борсите в Берлин, Москва и Киев ще бъдат по-слабо популярните културен, балнео-, СПА и природен туризъм. Отново се предвижда тематично разделение на участници на борсите по видове на предлаганите продукти, както и по региони. Съпътстващата програма на всички изложения ще включва анимации, както и дегустация на български вина за посетителите на борсите.

Над 130 изложителя

Според плановете на икономическото министерство на големите борси през следващата година ще има над 130 изложителя от бизнеса и общините. Традиционно най-големият интерес е към борсата MITT, която се провежда в Москва, където се планират 40 участника от страната, както и към ITB в Берлин, където заявките са за 38 изложителя. Руският и германският пазар са най-големите за българския туризъм, заради което и не е изненада, че основният интерес на фирмите е за представяне в тези страни. Очаква се и увеличение на изложителите на борсата UITT в Киев през следващата година, където са планирани 35 участника от бизнеса и общините при около 30 през тази. През последните три години има видимо засилване на интереса на украинци към българския туризъм, като само за 2013 г. повечето туроператори смятат, че на този пазар ще се постигне ръст от поне 15-16%.

1 млн. лв. за строителство на щандовете

Икономическото министерство вече обяви обществена поръчка за строителство на щандовете, които ще ни представят на големите изложения. Прогнозната цена за всички четири борси е за малко над 1 млн. лв. без ДДС. През 2014 г. най-големите щандове ще бъдат на борсите MITT в Москва и ITB в Берлин, което е и съобразено с по-масовото участие на туристически фирми. В публикуваната обществена поръчка на ведомството е записано, че участниците, които искат да изградят щандовете, трябва да имат между 100 и 170 хил. лв. оборот за последните три години в зависимост от това за кое изложение кандидатстват, като поне половината трябва да е от сходни поръчки. Срокът, в който могат да се подават оферти, е 15 януари, като на следващия ден ще бъдат отворени.